

Vlaams
Parlement

vergadering **C255 – LEE34**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 31 mei 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de populierenkweek voor energievoorziening - 2162 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over geluidsactieplannen - 2026 (2010-2011)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de inspanningen van Fost Plus om recycleerbaar plastic in te zamelen en te recycleren - 2247 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de broeikasgasemissies van bedrijven die deelnemen aan de EU-regeling voor de handel in emissierechten - 2255 (2010-2011)	12

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de populierenkweek voor energievoorziening - 2162 (2010-2011)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Schauvliege.

De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik ben blij dat het minister Schauvliege is die de vraag zal beantwoorden die ik aan verschillende excellenties heb gesteld. Twee weken geleden heb ik mijn vraag opgesteld, niet wetende dat de genetisch gemanipuleerde kweek van aardappelen zoveel ophef zou veroorzaken.

Het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) heeft onlangs zijn eerste resultaten over de kweek van genetisch gemanipuleerde populieren bekendgemaakt. Deze nieuwe kweken hebben een hoger glucosegehalte, wat hen volgens de onderzoekers een hoger rendement zal opleveren bij omzetting naar energie, bijvoorbeeld door verbranding.

Tegelijkertijd kwam een onderzoeksproject in Lochristi uitgebreid in de media waarbij de kweek van natuurlijk veredelde populieren werd belicht. De mogelijkheden van natuurlijke verrijking van de Amerikaanse populier in de strijd tegen de klimaatverandering werden toegelicht. Zo wordt gesteld dat zowel de CO₂-opname van deze bomen als hun eindbestemming als natuurlijke bron voor biomassaverbranding een belangrijk wapen kan zijn voor de Vlaamse klimaatinspanningen in de nabije toekomst.

De teneur van beide onderzoeken loopt gelijk: wat zijn de mogelijkheden voor een omschakeling van de bosbouw naar specifiek op verbranding gerichte populierensoorten? Een en ander moet worden bekeken in het kader van het brede debat over houtverbranding dat in dit parlement en daarbuiten al uitvoerig werd gevoerd. Waar de problematiek zich nu voorlopig grotendeels beperkte tot geïmporteerd hout, gaat dit door dergelijke innovatieve onderzoeksprojecten nu ook in de richting van de producten van de Vlaamse bosbouw.

Binnenlands hout dat specifiek wordt gekweekt voor verbranding met het oog op energieproductie is immers hout dat niet gebruikt kan worden door de houtverwerkende industrie. Specifiek wat populieren betreft, is de schaarste hier sowieso al groot. Sectororganisaties als Fedustria, de Unie Vlaamse Bosbouw (UVB) en de Nationale Federatie der Zagerijen (NFZ) klaagden dit recent nog aan. Nochtans is populierenhout uitstekend geschikt voor de houtverwerking tot kisten, pallets, multiplex enzovoort.

Wanneer de overheid onderzoeken naar de mogelijkheid tot heroriëntatie van de populierenkweek in functie van energieproductie actief steunt, komt dit voor de sector natuurlijk hard aan. Dat is zeker het geval omdat de bovenvernoemde projecten in hun zoektocht naar natuurlijke verbetering of genetische manipulatie van de Amerikaanse populier vooral fixeren op het verhogen van de verbrandingswaarden. Snelle groei, hoog glucosegehalte enzovoort: dergelijke kwaliteiten zorgen inderdaad voor een verhoogde waarde als energieproductiefactor, maar zijn doorgaans niet bevorderlijk voor de kwaliteit van dat hout in de reguliere houtverwerking.

Uiteraard is het Vlaams biotechnologisch onderzoek een prijzenswaardige activiteit die ons in dit vakgebied zelfs bij de wereldtop heeft gebracht. Nu de onderzoeksresultaten binnen

beginnen te komen, moet grondig worden nagedacht over waar we ermee naartoe willen in Vlaanderen.

Vlaanderen handhaaft op dit moment al een strenge industriële prioriteit voor al het hout dat in Vlaanderen wordt ingevoerd of geproduceerd met het oog op verbranding. De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) besliste dat de houtverwerkende sectororganisaties altijd een attest moesten afleveren dat zij de te verbranden houtstroom niet wensten te gebruiken voor industrieel gebruik. Minister Van den Bossche bevestigde recent nog in antwoorden dat zij achter deze praktijk blijft staan. Met deze regeling is Vlaanderen alvast uniek in Europa.

Hout strikt voorbestemmen voor industrieel gebruik maar tegelijkertijd biotechnologisch onderzoek aanmoedigen dat als eindresultaat heeft de populierenkweek in Vlaanderen te heroriënteren in de richting van de energieproductie, lijken mij twee beleidslijnen te zijn die diametraal tegenover elkaar staan. De subsidies die de Vlaamse overheid nu rechtstreeks en onrechtstreeks verstrekt aan de energieproductie door verbranding van hout zorgen nu al voor een ongeziene schaarste op de houtmarkt. Als we onze binnenlandse bosbouw dan richten op het produceren van bomen die minder geschikt zijn voor industrieel gebruik maar uiterst geschikt voor verbranding, zal de slinger natuurlijk nog meer overslaan in de richting van dat laatste. Ik zie weinig consistentie in een beleid dat de strengste houtgebruikregels ter wereld oplegt om de houtverwerkende industrie te beschermen, maar tegelijkertijd onderzoekt hoe onze binnenlandse bosbouw kan worden gericht op de verbrandingsindustrie.

Minister, bent u van mening dat het huidig biotechnologisch onderzoek in Vlaanderen naar de verrijking van boomsoorten, in het bijzonder de Amerikaanse populier, uitsluitend gericht mag zijn op het verhogen van zijn waarde als brandstof voor energieproductie? Bent u van mening dat de waarde van de onderzochte boomsoorten voor de industriële verwerking eveneens voorwerp van onderzoek moet zijn?

Bent u van mening dat de industriële prioriteitsregeling voor hout gehandhaafd kan worden als de boomsoorten die specifiek voor verbranding gemanipuleerd of verrijkt zijn in de commerciële Vlaamse bosbouw zullen worden gebruikt? Is er effectief gevaar dat deze door hun specifieke aard ongeschikt zijn voor industrieel gebruik? Zo ja, is dit een aanvaardbare consequentie gezien de industriële prioriteitsregeling voor geïmporteerd en in eigen land geproduceerd hout?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Hendrickx, ik zal ook proberen te antwoorden in naam van de minister-president en de andere ministers aan wie u de vraag hebt gesteld.

Bekeken vanuit mijn perspectief, dus voor wat de bevoegdheden Leefmilieu en Natuur betreft, vind ik dat beide onderzoekssporen complementair zijn. In het biotechnologisch onderzoek wordt via genetische manipulatie ingegrepen in de genetische eigenschappen van boomsoorten om op die manier de samenstelling van het hout kunstmatig te wijzigen ten voordele van het verbeteren van de industriële verwerking van die boomsoort. Het kan bijvoorbeeld gaan over het bevorderen van de energieopbrengst bij verbranding, iets wat uiteraard belangrijk is.

Bij het Vlaams Instituut voor Biotechnologie wordt vooral gemikt op het bevorderen van de bioraffinage van cellulose tot vloeibare brandstoffen vanuit de grondstof hout. Hierbij wordt het aandeel natuurlijke kleefstof in het hout beperkt. Hierdoor kan de omzetting van de cellulose en hemicellulose in bio-ethanol sneller en efficiënter verlopen met als uiteindelijk doel het aanmaken van biobrandstof.

De gemodificeerde populierenplanten kunnen dan gebruikt worden in een specifieke vorm van populierenteelt die eerder aansluit bij een landbouwbedrijfsvoering dan bij een klassieke

bosbouwbedrijfsvoering. In dat kader kan ook onderzoek naar specifieke gebruikscombinaties in beeld komen die mogelijke perspectieven bieden bijvoorbeeld voor 'agroforestry', iets waarvan af en toe sprake is om het in de praktijk toe te passen.

Het sterk uitgebouwde selectie- en veredelingsonderzoek rond de populier zoals dat aan het Instituut voor Natuur-en Bosonderzoek (INBO) gebeurt, richt zich in hoofdzaak op de klassieke populierenteelt in bosbouwverband, vandaar het verschil. Maar ook het INBO heeft oog voor de teelt van korteomloophout als doel voor selectie- en veredelingsonderzoeken, vooral van populier en wilg.

Het INBO en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie werken samen. Hierbij wordt getracht om het selectieproces te versnellen door rechtstreeks te zoeken naar plaatsen op het genoom of naar de genen zelf die coderen voor belangrijke kenmerken zoals groeikracht en ziekteresistentie. Dit onderzoek verschaft ook een beter inzicht in de overervingsmechanismen.

U stelde ook een tweede vraag. Uit wat ik zopas heb gezegd, blijkt dat er sprake is van heel specifieke toepassingen die niet te vergelijken zijn met de klassieke bosbouw en eerder als een complementair onderzoek moeten worden gezien. Of gemanipuleerde bomen ook nog bruikbaar zullen zijn voor de klassieke industriële toepassingen waar u naar verwijst, bijvoorbeeld als verpakkingsmateriaal, meubelhout, schilfineer voor plaatmaterialen en dergelijke, moet uit verder onderzoek blijken. Als een boomsoort echter zo is bijgesteld dat het hout minder natuurlijke kleefstof bevat, dan zal dat in ieder geval een effect hebben op houttechnologische eigenschappen zoals stevigheid en veerkracht. De boom zal daardoor wellicht ook minder sterk zijn en minder weerstand kunnen bieden aan bijvoorbeeld rukwinden en stormen waardoor de stam sneller kan kraken en afbreken. Daarom is dit soort plantmateriaal bijzonder geschikt voor heel specifieke toepassingen naast de klassieke populierenbosbouw, maar het is er dus geen vervanger van. Dit laatste wil ik echt benadrukken.

Gerichte en tijdige communicatie is zeker op zijn plaats teneinde geen valse verwachtingen te scheppen. Ik schaar me ook achter de doelstelling om ook voor hernieuwbare grondstoffen het principe toe te passen van integrale ketenbenadering en om te streven naar een zo hoogwaardig mogelijke toepassing van deze grondstoffen. Ik heb het dan natuurlijk ook over 'cradle to cradle', het rondmaken van de materialenkringloop. U weet dat het een van de prioriteiten in mijn beleid is.

In het licht van de beperkte ruimte in Vlaanderen is ook de afweging van de ruimtevrage voor de productie van deze hernieuwbare grondstoffen in relatie tot andere ruimtevragen, een cruciaal element in een dergelijke integrale ketenbenadering.

Mijnheer Hendrickx, het zijn dus twee aparte pistes en aparte toepassingen, maar uiteraard wordt er ook gecommuniceerd en samengewerkt.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik noteer dat u beide toepassingen, beide niches, complementair acht of dat u er toch naar streeft om de complementariteit te bewerkstelligen.

U gaf in uw antwoord ook al aan dat communicatie van belang is. Ik meen dat we inderdaad het gesprek moeten aangaan met sectororganisaties in de houtverwerkingsindustrie. Ik heb zelf al ervaren dat het ongenoegen en de onrust nogal groot zijn, heel waarschijnlijk komt dit door een gebrek aan zicht op de hele zaak. U geeft zelf al aan dat u daaraan gaat werken, ik heb er dus alle vertrouwen in.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over geluidsactieplannen - 2026 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, tijdens de vergadering van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed van 2 februari 2010 vond een uitgebreide discussie plaats over het ontwerp van actieplan inzake Omgevingslawaaai voor de luchthaven Brussels Airport. Tijdens dit debat werd eveneens verwezen naar de geluidsactieplannen die opgesteld moeten worden voor probleemzones bij belangrijke spoor- en autowegverbindingen.

De geluidsactieplannen trachten op basis van geluidskaarten doelgerichte maatregelen te bundelen om de belangrijkste geluidshinder, komende van lucht-, auto- en spoorverkeer, weg te werken. De plannen passen in de Europese Richtlijn Omgevingslawaaai en moesten uiterlijk op 18 januari 2009 bij de Europese Commissie worden ingediend.

De opmaak van de definitieve actieplannen Omgevingslawaaai liep grote vertraging op wegens een laattijdige omzetting van deze Europese Richtlijn in Vlaamse wetgeving. U verklaarde toen dat de Europese Commissie geen uitstel meer verleende en dat er daarom voor werd geopteerd een tussentijds actieplan op te maken. Op basis van resultaten van verder beleidsonderzoek zouden de tussentijdse actieplannen verder worden verfijnd. U kondigde toen ook aan dat de studie een looptijd van twaalf maanden had en zou starten in februari 2010. De resultaten zouden ten vroegste in februari 2011 beschikbaar zijn. Na de opmaak van de definitieve actieplannen en de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering, zullen ze worden overgemaakt aan de Europese Commissie.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de aangekondigde studie die startte in februari 2010? Is de studie ondertussen afgerond? Wat waren de voornaamste conclusies? Welke concrete maatregelen zullen hieruit voortvloeien om geluidsoverlast door spoor-, lucht- en wegverkeer tot een minimum te herleiden? Wanneer zal het tussentijdse actieplan worden geactualiseerd en ter kennisname worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering? U had toen aangegeven dat er tussen het voorlopige en definitieve actieplan een kennisgevingsmoment zou plaatsvinden. Welke procedure dient hierbij te worden doorlopen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De studie is klaar en opgeleverd. Het eindrapport is beschikbaar op de website van het departement: www.milieuhinder.be. De studie reikt een algemeen referentiekader aan voor het bouwen en wonen in de omgeving van de luchthaven. Op basis van een vergelijkend onderzoek naar de aanpak op andere Europese luchthavens en internationale inzichten in verband met de effecten van vliegtuigeluid op de mens, worden in de studie drempelwaarden voorgesteld die het uitgangspunt vormen voor een aantal maatregelen in de sfeer van de ruimtelijke ordening.

De door het studieteam voorgestelde maatregelen zijn gekoppeld aan een voorstel van ruimtelijke zonering. De afbakening van de zones steunt op de ligging van toekomstige geluidscontouren. De maatregelen zijn niet voor elke zone gelijk. Hoe dichterbij de geluidsbron woont, hoe meer maatregelen. Ze worden strenger en ingrijpender naarmate de geluidsbelasting van de betreffende zone hoger is.

De maatregelen houden onder meer beperkingen in voor de ontwikkeling van nieuwe bestemmingen. Daarnaast wordt voor de meest belaste zone een voorstel uitgewerkt voor herbesteding van onbebouwde percelen en bestaande geluidsgevoelige bestemmingen. Het doel van deze maatregelen is het aantal ernstig gehinderden te beperken en te vermijden dat nog nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen worden ontwikkeld in gebieden waar geen voldoende woonkwaliteit meer kan worden gegarandeerd.

Voor gebieden of zones waar de geluidsbelasting in de buitenomgeving hoog is, maar waar mits aanpassingen toch een zekere woonkwaliteit in de woning gegarandeerd kan worden, is een concreet isolatievoorschrift uitgewerkt. Akoestische gevelisolatie als remediërende maatregel biedt bewoners de mogelijkheid om het wooncomfort in hun woning op een positieve wijze te beïnvloeden. Dit is in het bijzonder van belang voor een goede nachtrust, een klacht die dikwijls uit die buurt komt.

Het studieteam heeft het voorgestelde referentiekader toegepast uitgaande van een realistische en beschikbare prognose van de geluidscontouren voor het jaar 2020. Het betreft een prognose zoals werd uitgewerkt in het kader van de federale luchthavenplannen. De prognose is gebaseerd op een ontwikkelingsscenario voor de luchthaven naar ongeveer 315.000 bewegingen per jaar en houdt rekening met de gewijzigde exploitatievoorwaarden die in de loop van 2009 van kracht zijn geworden, waaronder het plafond op de nachtvluchten, de invoering van de stille nachten en nieuwe, uitgebreide exploitatiebeperkingen met betrekking tot de geluidsemissie van individuele vliegtuigen, de zogenaamde Quota Count (QC).

Het studieteam heeft de impact van de maatregelen voor dit specifieke ontwikkelingsscenario in detail becijferd. Om de kostenimpact van de akoestische sanering van bestaande woningen en geluidsgevoelige bestemmingen nader te kunnen evalueren, werd een gedetailleerd kostenmodel opgemaakt. Als output van de studie vormt dit een flexibel instrument dat ingezet kan worden om alternatieve scenario's voor de geluidsbelasting uit te rekenen, maar ook om de invloed van gewijzigde isolatiecriteria of andere kostenbepalende parameters te beoordelen. Het is dus een instrument waarmee je kunt berekenen of de kost in verhouding is tot de woonkwaliteit. Als de kost te hoog oploopt, moet volgens de studie geen nieuwe vergunning worden afgeleverd.

De voorgestelde maatregelen situeren zich in de sfeer van de ruimtelijke ordening: akoestische isolatiemaatregelen, die via vergunningen kunnen worden opgelegd, beperkingen in verband met de ontwikkeling van bestemmingen en herbestemmingen van onbebouwde percelen en bestaande woningen in de meest belaste zones. Deze maatregelen liggen geheel binnen de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en zijn als complementair te beschouwen aan de meer brongerichte maatregelen in het kader van het federale luchthavenplan.

Voor de concretisering ervan, waarbij de inzet van het planningsinstrumentarium of de ontwikkeling van voorschriften is vereist, is uiteraard de medewerking nodig van andere beleidsdomeinen. Ook voor de actieplannen weg- en spoorverkeer was bepaald dat de tussentijdse actieplannen op basis van verder studiewerk zouden worden verfijnd. Dat is afgerond.

Bestudeerde maatregelen voor wegverkeer zijn onder andere de aanpassing van module 5 voor de plaatsing van schermen, de stimulering van stille banden, de akoestische kwaliteit van wegverharding bij heraanleg, maar ook isolatiemaatregelen en maatregelen ruimtelijke ordening. Voor spoorverkeer is vooral een aangepast bronbeleid van belang. Dat is het gebruik van nieuw materieel bij de aanleg. De besprekingen tussen de verschillende betrokken administraties – ik verwijs naar Openbare Werken, het federale niveau enzovoort – over de vertaling van dit studiewerk zijn aan de gang. Het is de bedoeling dat dit tegen eind 2011 in concrete actieplannen wordt vertaald, inclusief nieuwe maatregelen die aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

De inhoud van het actieplan zal in de loop van 2011 aangepast en geactualiseerd worden. Ten vroegste eind 2011 zal de aangepaste versie van het actieplan ter kennisname aan de Vlaamse Regering voorgelegd kunnen worden. De procedure die hierbij gevolgd wordt, is gelijkaardig aan de procedure voorafgaand aan de kennisgeving van het tussentijdse actieplan. Hierbij is minstens het advies van de luchthavenbeheerder Brussels Airport Company vereist, alsook het advies van de inspecteur van Financiën. In de loop van 2012 zal vervolgens het openbaar onderzoek over het aangepaste actieplan worden ingericht.

De studies zijn integraal beschikbaar op de website.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik dank u voor uw antwoord, minister. De studie stelt enkele maatregelen voor. Is daar al een budget aan gekoppeld? Moet de financiering nog worden uitgewerkt? Hoeveel gaat dat kosten?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, de actieplannen zijn klaar, maar zullen pas eind van dit jaar aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. (*Opmerkingen van minister Joke Schauvliege*)

Klopt dat niet?

Actie vraagt om actie. Als we pas in 2012 tot actie kunnen overgaan, zal het nog heel lang duren voor we de problemen oplossen. Maak daar nu toch eens werk van. Doe dat nu toch eens sneller.

U verwijst naar de geluidsschermen en module 5, u verwijst naar asfaltering en dergelijke. Ik heb minister Crevits onlangs gevraagd dat het toch duidelijk moet zijn wanneer welke maatregel het meest geschikt is. Ik heb nog geen antwoord gekregen. Ik heb het gevoel dat het tussen twee ministers blijft hangen, en dat er op het terrein weinig gebeurt.

De voorzitter: Een puntje van orde: dat dossier komt hier nog terug op de agenda op basis van het voorstel van resolutie van mevrouw Vogels over de geluidsactieplannen. Ze pleitte ook voor een hervorming van module 5. Om die reden hebben wij toen advies gevraagd aan de commissie Openbare Werken. Dat voorstel van resolutie is nu verhuisd naar die commissie. Op het moment dat ze daar klaar zijn met een advies, komt het weer naar hier. Dan zullen we het dossier hier opnieuw bespreken.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ondertussen worden de mobiliteitsconvenanten opgeheven en worden ze opgenomen in het nieuwe Mobiliteitsdecreet. Het is een werk van lange adem en we zijn er absoluut nog niet.

De voorzitter: Ik zal bij de voorzitter van het parlement aandringen op een snelle agendering van dat voorstel van decreet zodat we snel het advies van de commissie krijgen om te zien hoe we daarmee verder gaan.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Eerlingen, het budget hangt af van de definitieve actieplannen.

Mevrouw Van den Eynde, er zijn tussentijdse plannen aangenomen. Op basis daarvan zijn verfijnde studies gebeurd. Dat moet nu resulteren in definitieve actieplannen. Die moeten er zijn eind van dit jaar.

Het klopt dat het een tijd duurt, maar dat is normaal. Het zijn allemaal verschillende beleidsdomeinen waar concrete acties moeten worden genomen. Er moet een budget worden bepaald en vastgelegd. Dat moet allemaal klaar zijn eind 2011. Het is goed dat we die studies nu hebben. Ze bieden ons concrete tools aan om de consequenties te kunnen inschatten en om het budget te bepalen.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik kijk uit naar de definitieve studies. Ik hoop dat er heel concrete maatregelen uit voortkomen.

Ik hoop dat de kosten voor de isolatieprogramma's in de buurt van de luchthaven niet enkel op de inwoners worden afgewenteld. Ik hoop dat er een tegemoetkoming is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de inspanningen van Fost Plus om recycleerbaar plastic in te zamelen en te recycleren - 2247 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, Fost Plus kondigde aan dat ze in 2010 690.000 ton afval hebben gerecycleerd. Dit is een stijging van 10.000 ton ten opzichte van 2009. De stijging is te verantwoorden door nieuwe projecten met bedrijfsafval en intergemeentelijke projecten, zoals onder meer afval van festivals. Fost Plus heeft inderdaad gemerkt dat de thuissorteerder reeds goed werk levert, alhoewel nog regelmatig niet-conforme fracties in de pmd-zak worden gedeponeerd.

Op mijn schriftelijke vraag om andere plasticmaterialen als botervlootjes, yoghurtpotjes en andere plasticverpakkingen ook selectief in te zamelen, antwoordde u dat het niet zeker is of deze fracties op een effectieve of efficiënte wijze kunnen worden uitgesorteerd. Volgens u gaat het over kleinere aantallen dan drankverpakking. De hoeveelheid drankverpakking zal inderdaad hoger liggen dan de hoeveelheid botervlootjes of yoghurtpotjes, maar ik vrees dat, gelet op de nieuwe projecten die Fost Plus heeft opgestart met betrekking tot bedrijfsafval en intergemeentelijke projecten, het Fost Plus louter te doen is om met kleine inspanningen grotere bedrijfswinsten te maken.

Minister, u gaf aan dat het niet-pmd-plastic kan worden ingezameld via containerparken, maar dat het initiatief hiervoor bij de gemeenten of intergemeentelijke verenigingen ligt. Het is echter niet duidelijk hoeveel gemeenten deze plastic verpakkingen selectief inzamelen. Maar aangezien voor deze fractie toch een recyclagemarkt bestaat, is het interessant om de inzameling van dit soort plastic toch aan te moedigen, wat uiteraard tegemoetkomt aan het Materialendecreet. Bovendien wordt de hoeveelheid te verbranden restafval kleiner.

Minister, kunt u mij aantonen dat andere plastic materialen, die eveneens recycleerbaar zijn, niet op een efficiënte manier kunnen worden ingezameld via pmd-ophaling? Is het niet eerder een kwestie van aanpassing? Beschikt u over cijfers van de niet ingezamelde plastic verpakkingen, zoals botervlootjes en dergelijke meer? De producenten van deze verpakkingen betalen toch een bijdrage aan Fost Plus? Wat is het tonnage verpakking van dit verpakkingsafval?

Uit het antwoord op een schriftelijke vraag leid ik af dat er toch gemeenten zijn die een aparte inzameling doen van botervlootjes en van plastic verpakkingen die niet in de pmd-zak verzameld mogen worden. Blijkbaar bestaat er dan toch een markt om dit soort verpakkingen te recycleren. Waarom wordt de selectieve inzameling van deze afvalstroom niet sterker aangemoedigd? Lijkt het voor u niet van groot belang om op zoek te gaan naar fracties in de restafvalberg die nog gerecycleerd kunnen worden in plaats van ze te verbranden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, Fost Plus zamelt overal in België via de pmd-inzameling plastic flessen en flacons in. Dit zijn de grootste homogene fracties plasticafval op de markt. De recyclage ervan wordt georganiseerd door Fost Plus en gebeurt overeenkomstig de Europese regelgeving. Daarnaast bepaalt artikel 8 van de erkenning van Fost Plus dat Fost Plus een vergoeding betaalt voor de andere huishoudelijke fracties plastic verpakkingsafval die door intercommunales worden ingezameld, doorgaans op de containerparken, voor zover deze fracties gerecycleerd worden.

In de praktijk worden plastic folies uit LDPE (lage dichtheid polyethyleen), bloempotten uit PP (polypropreen), piepschuim en beperkte hoeveelheden gemengde plastics ingezameld onder dit regime. Geen enkele intercommunale zamelt bijvoorbeeld botervlootjes of yoghurtpotjes apart in voor recyclage. Dat is logisch. Het probleem is om een markt te vinden voor de recyclage van deze fracties omdat ze te klein zijn en bovendien vaak storende verontreinigingen bevatten. Om te kunnen recycleren heeft men stromen nodig die homogeen zijn qua aard en samenstelling, die in voldoende hoeveelheden beschikbaar zijn en die continu leverbaar zijn.

De gemengde plastics die met het oog op recyclage op containerparken ingezameld worden, zijn bestemd voor één Belgische recycleur, die de plastics verwerkt tot een agglomeraat waaruit tuin- en verkeersmeubilair wordt gemaakt. De afzetmarkt voor dergelijke producten is beperkt, zodat hierin weinig groeipotentieel zit. De plastic folies uit LDPE, bloempotten en piepschuim worden wel gerecycleerd tot hoogwaardige producten. Daarom worden ze ook ingezameld. Het piepschuim wordt bij een Vlaamse verwerker gerecycleerd tot nieuwe piepschuimproducten of tot toeslagstof voor isolerende chape. De bepalende factor is vaak de nabijheid van die recycleur. Wegens het beperkte gewicht is een ver transport van piepschuim niet aangewezen zowel om economische als om ecologische redenen. De plastic folies en de bloempotten vinden in Europa vaak geen recyclage en worden meestal geëxporteerd naar het Verre Oosten, bijvoorbeeld China. Om de milieuverantwoorde recyclage van die fracties te controleren, moeten zowel Fost Plus als de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC) zware inspanningen leveren. De IVC heeft begin dit jaar nog een studiereis naar China gemaakt om na te gaan wat daar de toepassingen zijn. Ook Fost Plus neemt hier zijn verantwoordelijkheid.

De totale recyclage van huishoudelijk plastic verpakkingsafval bedroeg in 2009 71,9 kiloton. Dat is 39 procent van de totale hoeveelheid die op de markt werd gebracht. Er werd door de leden van Fost Plus 183 kiloton huishoudelijke plastic verpakkingen aangegeven. 111 kiloton hiervan werd niet gerecycleerd. De hoeveelheid plastics die werd ingezameld via het systeem van artikel 8 van de erkenning, bedroeg 9,9 kiloton. Voor het jaar 2010 hebben bijna alle Vlaamse intercommunales een declaratie gedaan bij Fost Plus voor een of meer specifieke plasticstromen. De dossiers en attesten die daarvoor aangeleverd zijn, worden verder onderzocht door Fost Plus en de IVC.

Het is ongetwijfeld mogelijk om ook andere plastics in te zamelen in de blauwe zak, maar dit zal het recyclageresultaat niet doen stijgen. De fracties blijven te klein om er een recyclagemarkt voor te vinden. Er zijn ook een aantal nadelen aan verbonden. We zullen misschien aan de bevolking moeten meedelen dat we een selectieve inzameling organiseren om uiteindelijk toch een deel te verbranden. Dat is een verkeerde boodschap, zeker als je het sorteergedrag wilt aanmoedigen. We brengen ook onnodige verontreinigingen in de blauwe zak, wat de recyclage van de rest bemoeilijkt. We zullen de sortering bemoeilijken, bijvoorbeeld wanneer plastic folies rond ander pmd-plastic gewikkeld raken. Dit praktische probleem zal de visuele controle op de inhoud van de blauwe zak bemoeilijken.

Er zijn nog enkele andere elementen die ik u wil meegeven. Ondanks de groeiende markt voor de ingezamelde en gesorteerde materialen, overstijgt de kost voor de selectieve inzameling en sortering nog steeds ruim de opbrengsten uit de verkoop van de materialen. Fost Plus heeft er bij de opstart van zijn activiteiten doelbewust voor gekozen om de fractie plastic die het inzamelt, te focussen op flessen en flacons. Producenten die andere plastic verpakkingen op de Belgische markt brengen, betalen een bijdrage aan Fost Plus. Die bijdrage ligt hoger dan voor de fracties die wel effectief selectief ingezameld en gerecycleerd worden. Ze dragen dus bij aan het realiseren van de globale en materiaalspecifieke wettelijke doelstellingen.

België is inzake de recyclage van huishoudelijke verpakkingen koploper in Europa. Ook voor de plasticfractie slaagt België erin om recyclagecijfers te behalen die ruimschoots die overtreffen van de landen die wel meer dan alleen flessen en flacons viseren.

Het Vlaamse afval- en materialenbeleid wil de uitputting van hernieuwbare en niet-hernieuwbare hulpbronnen zo veel mogelijk tegenhouden. Voor de verwerking van afvalstoffen wordt de verwerkingshiërarchie altijd toegepast. Bij de keuze om bepaalde fracties selectief in te zamelen om te recyclen, spelen echter verschillende factoren een rol. Naast de meerwaarde voor het milieu, moet ook rekening gehouden worden met de meerkost voor de selectieve inzameling, de economische haalbaarheid van de recyclage en uiteraard de afzetmarkt voor de gerecycleerde producten. Die twee laatste parameters groeien gelukkig elke dag. We zetten daar ook op in, via onderzoek en ontwikkeling.

Maandag hebben we onze rondetafel over duurzaam materialenbeheer, waar we aandacht vragen voor de nieuwe afzetmarkten, nieuwe producties en nieuwe economische haalbaarheden van de recyclage. Het is niet omdat we vandaag zeggen dat iets ecologisch en economisch niet verantwoord is, dat dat in de toekomst met andere technieken niet zou kunnen veranderen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, naar aanleiding van de persmededeling van Fost Plus heeft ook de Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer (FEBEM) een persmededeling verspreid met een aantal opmerkingen over de werkwijze en werking van Fost Plus. Dat geeft aan dat niet altijd alles rozengeur en maneschijn is bij de werking van Fost Plus.

De discussie die ik vandaag aanhaal, is niet nieuw. We voeren in deze commissie al jaren een strijd tegen het beleid, dat niet open staat voor het inzamelen van andere plasticverpakkingen. Ik krijg de indruk, ook uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag, dat u louter voortgaat op de antwoorden die u door Fost Plus worden voorgekauwd.

Fost Plus is blijkbaar een goede leerling. Een extra inspanning om die hoeveelheid plastic afval die momenteel niet tot het pmd-afval behoort, in te zamelen, blijkt echter niet tot de ambitie van Fost Plus te horen, en blijkbaar ook niet tot de ambitie van deze minister van Leefmilieu. Ik betreur dat, minister. U wilt liever de koploper zijn in enkele fracties dan een grotere hoeveelheid afval ter beschikking te stellen van de recyclagemarkt.

Binnenkort krijgen we hier het decreet met betrekking tot het duurzame materialenbeheer. We kennen ook allemaal de ladder van Lansink. Ik vraag me af in hoeverre heel dit verhaal van Fost Plus voldoet aan uw visie rond duurzaam materialenbeheer en aan de ladder van Lansink. Ik blijf betreuren dat deze Vlaamse Regering en u als minister van Leefmilieu niet meer ambitie hebben om eindelijk ook een goede afzetmarkt te zoeken voor dit soort plasticverpakkingen.

De heer Bart Martens: Minister, nieuwe fracties het onderwerp laten uitmaken van selectieve inzameling en recyclage wordt het best ook gebaseerd op levenscyclusanalyses. U haalt terecht aan dat er één Vlaamse verwerker is van gemengd plastic afval, namelijk EKOL. Die produceert tuinbanken enzovoort. Uit levenscyclusanalyses blijkt echter dat vooral in plasticrecyclage, die ter vervanging komt van ‘virgin materials’ of maagdelijk plastic, de grote milieuwinst zit. Met die tuinbanken is dat niet altijd het geval. Dat komt dan in de plaats van hout- of andere toepassingen.

Vooraleer er een beslissing wordt genomen over de uitbreiding van selectieve inzameling en recyclage van fracties, maak je het best ook levenscyclusanalyses, om te zien of daar, los van de economische kost, milieuwinst mee wordt geboekt.

Ik hoor u ook zeggen dat veel lokale besturen piepschuim – geëxpandeerd polystyreen of isomo – inzamelen. Ik merk wel dat dat niet gebiedsdekkend gebeurt. Er zijn containerparken die dat als aparte fractie aanvaarden, en er zijn andere die dat niet doen. Het is misschien niet

slecht om daar in het kader van een nieuw uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen uniforme regels voor op te leggen over heel Vlaanderen. Dat is immers een heel volumineuze fractie, die bovendien, zeker waar men zijn restafval nog moet meegeven met betalende vuilzakken, zeer duur is voor de consument, terwijl er voor dat piepschuim net heel goede recyclagetoepassingen voorhanden zijn. Misschien kan men specifiek voor die fractie gebiedsdekkende inzameling mogelijk maken via de containerparken. Men is nogal tuk op dat materiaal, onder meer in de isolatiesector. Dat wordt zeer zinvol gerecycleerd.

Ik stel vast dat de consument vaak ook niet weet dat hij dat materiaal koopt. Je koopt een elektrisch apparaat, maar je weet niet op welke manier dat toestel beschermd is in de doos. Is het met geperst karton of met piepschuim? Je weet het niet op voorhand. Als consument kun je dus moeilijk dat soort verpakkingsmateriaal voorkomen door je aankoopgedrag aan te passen. In die zin lijkt het mij wel zinvol om voor die volumineuze fractie, waarvoor een zinvolle recyclage voorhanden is, een gebiedsdekkende inzameling mogelijk te maken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, ik heb uitdrukkelijk gezegd dat het bij de inzameling de bedoeling is dat we het beleid herzien als er nieuwe toepassingen, afzetmarkten zijn die economisch en ecologisch haalbaar zijn. Dat engagement is er. Het lijkt me ook logisch dat we daarmee rekening houden in het kader van het materialenbeheer, het Materialendecreet. Op dit ogenblik is dat niet zo, is dat economisch en ecologisch niet haalbaar. Dat is absoluut niet in strijd met de toepassing van het principe om te recycleren als het mogelijk is.

Mijnheer Martens, u vraagt of dat niet gebiedsdekkend kan gebeuren. U weet dat we de lokale autonomie, de subsidiariteit laten spelen. Maar als ook daar die afzetmarkten beter worden en ophaling interessant wordt, kan dat altijd bekeken worden. Uit ervaring weet ik dat in heel wat gemeenten de communicatie over het inzamelen van piepschuim in containerparken al bij al zeer goed verloopt. Daarnaast kan men ook in grote ketens het materiaal achterlaten. Daarover bestaan afspraken met de distributiesector.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik denk dat er toch nog heel wat werk is om het inzamelingsbeleid van alle soorten plastic materialen te optimaliseren. Persoonlijk vind ik dat u nogal gemakkelijk de lokale autonomie naar voren schuift. De heer Martens heeft er ook even op gewezen toen hij het had over het piepschuim. In het ene containerpark kan men wel met hard plastic terecht en in het andere niet. We moeten in dat verband een open beleid voeren. Alle containerparken moeten alle soorten materialen die voor recyclage vatbaar zijn, kunnen inzamelen. Ik begrijp echt niet waarom dat signaal niet wordt gegeven door de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de broeikasgasemissies van bedrijven die deelnemen aan de EU-regeling voor de handel in emissierechten - 2255 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, de laatste gegevens zijn binnen. De geverifieerde emissies moesten voor 1 april binnen zijn. Deze vraag om uitleg dateert van een aantal dagen geleden. Ondertussen heb ik al wat meer informatie over de cijfers gevonden.

Als men de cijfers van 2009 en 2010 vergelijkt, ziet men een stijging van broeikasemissies bij de bedrijven die onder de ETS-regeling (Emissions Trading Scheme) vallen. Dat was te verwachten omdat in 2008 de recessie de kop opstak en de productie van heel wat bedrijven sterk verminderde. De verwachting was dan ook dat die emissies nadien zouden stijgen.

Wat positief is aan de cijfers, is dat de emissies verhoudingsgewijs minder stijgen. Minder positief is dat als men de procentuele stijging van broeikasgasemissies in Europa vergelijkt met wat in België gebeurt, er een opvallend verschil is. Voor Europa is dat 3 procent en voor België ongeveer 8,5 procent.

Minister, van waar komt dat verschil? Hoe verhoudt de trend in Vlaanderen zich tot die in de andere gewesten?

In de pers was er de afgelopen dagen toch wel wat aandacht voor die fameuze bijgassen bij de productie van de koelgassen. Ik wilde daarover eigenlijk een actuele vraag stellen, maar de voorzitter van het parlement heeft me doorverwezen naar deze commissie, waar dan maar een afdoend antwoord gegeven moest worden.

Er zijn natuurlijk een aantal Vlaamse bedrijven die hiervan gebruik maken. In het kader van CDM-kredieten (Clean Development Mechanism) die de Vlaamse overheid via de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en dergelijke aanschaf, zouden er geen projecten zijn in verband met koelgassen en de vernietiging van die bijgassen. Dat is natuurlijk een goede zaak. Ik weet ook dat de bedrijven vanaf 1 mei 2013 geen gebruik meer mogen maken van het genereren van die CDM-kredieten naar aanleiding van de vernietiging van die bijgassen.

Minister, ik wil van u het concreet engagement dat de Vlaamse overheid nooit in een dergelijk project zal stappen. Die nieuwe regeling geldt vanaf 1 mei 2013 voor bedrijven, maar niet voor overheden. Ik vraag u dat u een signaal geeft dat Vlaanderen nooit dergelijke kredieten zal aanschaffen of nooit zal participeren in dergelijke projecten. Ik vraag u ook dat onderwerp aan te kaarten op het Europese niveau en te vragen dat Europa verder de drijvende kracht is, zodat onder het Kyotoprotocol niet kan worden gebruikgemaakt van die bijgassen om hier dan meer CO₂ uit te stoten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het klopt dat we de emissiegegevens van 2010 hebben. Alle ETS-bedrijven, de bedrijven die in Vlaanderen onder het systeem van de verhandelbare emissierechten vallen, hebben dat gerapporteerd. Dat gebeurt in de vorm van een emissiejaarrapport dat wordt opgesteld aan de hand van een goedgekeurd monitoringsplan. Dat plan wordt geverifieerd op vraag van de Vlaamse overheid door het Verificatiebureau Benchmarking Vlaanderen (VBBV).

Naast die monitoring en rapportering moeten ETS-bedrijven ook jaarlijks emissierechten inleveren a rato van het aantal ton CO₂ dat het voorgaande jaar is uitgestoten. Ook aan deze inleverplicht hebben alle Vlaamse ETS-installaties voldaan voor 2010.

In 2009 bedroegen de geverifieerde ETS-emissies in Vlaanderen 32,7 miljoen ton. In 2010 was dat 34,7 miljoen ton. Dat betekent dat respectievelijk 70,7 procent en 69,4 procent van de Belgische ETS-emissies op Vlaams grondgebied werden uitgestoten.

Als we de evolutie van de emissies in Vlaanderen bekijken, dan blijkt dat de geverifieerde ETS-emissies in 2009 bijna 7 procent zijn gedaald ten opzichte van 2008. Dat is voor een groot deel te wijten aan de economische crisis. De daling van de uitstoot was heel uitgesproken bij de staalsector. Daar is er een daling van meer dan 25 procent. De chemie vertegenwoordigt 11 procent. Zij vertegenwoordigen samen een groot aandeel van de ETS-sectoren. Voor andere sectoren die onder het toepassingsgebied van de emissiehandel vallen, bijvoorbeeld de elektriciteitssector en de voedingsindustrie, is in 2009 geen vermindering vastgesteld.

In 2010 zijn de ETS-emissies in Vlaanderen teruggekeerd op het niveau van 2008. Dat komt door de toegenomen emissies van de staal- en chemiesector, die opnieuw tot het niveau van 2008 zijn gestegen.

In Wallonië zijn de ETS-emissies in 2009 nog scherper gedaald. Dat is te wijten aan de sterk verminderde activiteit in de Waalse cement- en staalsector. In 2010 zijn de emissies in Wallonië toegenomen ten opzichte van 2009, maar ze hebben het niveau van 2008 niet bereikt.

Het verschil in trend tussen België en Europa lijkt vooral te verklaren door de industriële structuur in België. België kende in 2009 een erg scherpe daling van de ETS-emissies: 16,9 procent. Op Europees vlak ging het om slechts 11 procent. Wij hebben dus een veel sterkere daling gekend. In 2010 is de toename van de emissies in België dan weer groter dan de toename op Europees niveau. De Belgische ETS lijkt de invloed van de crisis sterker te hebben ondervonden dan het Europees gemiddelde.

Als 2008, 2009 en 2010 samen worden bekeken, evolueert België met die ETS-emissies volgens de Europese lijn. De ETS-emissies zijn in de periode 2008-2010 in heel Europa met 8,2 procent gedaald, in België met 9,6 procent. Als we enkel naar Vlaanderen kijken, dan zien we dat de ETS-emissies in 2010 op het niveau van 2008 zijn teruggekeerd. Het valt niet uit de gegevens op te maken of het aantal meer of minder is gestegen dan de industriële productie. U beweert van wel, maar wij kunnen dat daar nog niet uit afleiden. Het jaarverslag van VBBV dat later dit jaar zal verschijnen, zal daar wel meer duidelijkheid over geven aangezien in het kader van dit convenant ook de productiegegevens worden gemonitord. Als we de productie kunnen vergelijken met de uitstoot, dan weten we of het al dan niet een beter resultaat is.

Het ETS-systeem is een krachtig instrument om die emissies terug te dringen. Elke ETS-installatie moet betalen per ton CO₂ die wordt uitgestoten. De vraag is dan ook of het niet beter is te investeren in minder uitstoot dan effectief het bedrag te moeten betalen. Wij maken ons sterk dat bij de aanpassing van het ETS-systeem na 2013, andere toewijzingen zullen worden gehanteerd, geharmoniseerde regels enzovoort. Er zullen ook strengere beperkingen zijn op het aantal beschikbare emissierechten. Ik denk dan ook dat het nog een krachtiger instrument zal worden omdat de prijs om CO₂ uit te stoten nog zal stijgen.

Wat CDM betreft, is het onder impuls van België en Vlaanderen dat Europa heeft beslist dit te beperken. Wij hebben daarop aangedrongen. Vanuit Vlaanderen zijn er duidelijke instructies om daar niet aan mee te doen. Dat lijkt me positief nieuws waar u alleen maar tevreden mee kunt zijn.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Als u duidelijk stelt dat Vlaanderen niet zal participeren in de vernietiging van de bijgassen bij de productie van de koelgassen, dan is dat een goede zaak.

Ik zal niet verder ingaan op de discussie over de allocatie van de emissierechten. Ik heb wel een bijkomende vraag. Zijn er schattingen over de emissies van de broeikasgassen voor dit jaar en de komende jaren?

Minister Joke Schauvliege: Er is een monitoring op basis waarvan een en ander kan worden ingeschat. Ik heb vorige vrijdag ook een mededeling gedaan op de ministerraad met een inschatting van de flexibiliteitsmechanismen. Ik zal die laten bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■